

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGZ
6 september 2022

Klaagster: Mw. XXXXXXXX, geboren op XXXXXXXX

Klaagster wordt ondersteund door mw. XXXXXXXX,
patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Mw. drs. XXXXXXXX, psychiater

Zitting: 2 september 2022 te Venray
De klacht is schriftelijk afgedaan door de klachtencommissie

Klachtnummer: 22.048

1. De klacht

De klachtmelding betreft de opname en de toegepaste verplichte zorg zonder geldige titel in de periode 30 mei tot 7 juni 2022.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 8 augustus 2022 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 16 augustus 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klachten van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft geen schorsingsverzoek ingediend.
- Op 31 augustus 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor het schriftelijk afdoen van de klacht op 2 september 2022. De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klachten in te dienen. De commissie heeft op 26 augustus 2022 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De schriftelijke zitting heeft op 2 september 2022 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op XXXXXXXX. Klaagster is bekend met een bipolaire I stoornis. Zij is op 4 mei 2022 vrijwillig opgenomen in verband met een manische decompensatie van haar stoornis. Kort voor de huidige opname is zij ontslagen uit de kliniek. Bij de huidige opname is er sprake van ontremming, verhoogde associatie met daarbij slecht slapen en verminderde intake. Klaagster is tevens bekend met COPD gold IV.

Klaagster is eerder opgenomen met een crisismaatregel die is voortgezet op 9 mei 2022 en afliep op 30 mei 2022. Na de afloop van de voortgezette crisismaatregel is een zorgmachtiging aangevraagd. Echter bleek er door een administratieve fout de aanvraag van de zorgmachtiging niet bij het Openbaar Ministerie terecht te zijn gekomen. Hierdoor is klaagster in de periode van 30 mei tot 7 juni 2022 zonder titel in de instelling verbleven. Vanaf het moment van opmerken dat er geen rechtsgeldige titel meer aanwezig was bij klaagster is er een nieuwe aanvraag crisismaatregel gedaan.

De voortgezette crisismaatregel is op 1 juli 2022 verlopen. Er is geen zorgmachtiging meer aangevraagd.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft schriftelijk het volgende aangegeven.

Ik dien een klacht in op grond van artikel 10:3 lid 1, aanhef en onder 3 in verbinding met artikel 8:7 lid 2 Wvvgz tegen de verplichte zorg die is verleend na het verstrijken van de geldigheidsduur van de machtiging over de periode 30 mei tot 7 juni 2022. Op 9 mei is besloten tot het verlenen van verplichte zorg, te weten toediening medicatie, beperken van de bewegingsvrijheid en opname in accommodatie voor de duur van de maatregel. Dat besluit gold gedurende de duur van de voortgezette crisismaatregel, die eindigde op 30 mei 2022. Ik heb me verzet tegen de medicatie, beperking bewegingsvrijheid en opname in de accommodatie, maar de verplichte zorg is voortgezet. Er is daarmee onjuist gehandeld jegens mij, omdat er enkel met een geldige titel verplichte zorg verleend mocht worden. Deze titel ontbrak. Ik verwijs tevens naar uitspraak van de Hoge Raad 18 maart 2022.'

Ik wil graag in het gelijk gesteld worden met mijn klacht en een schadevergoeding omdat ik onterecht verplichte zorg heb ontvangen zonder titel. Ik verzoek een bedrag van 100 euro per dag, verwijzend naar de uitspraak van Rechtbank Midden-Nederland van 15 maart 2022, waarbij ook sprake was van gedwongen zorg zonder rechtstitel.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Schriftelijk heeft aangeklaagde het volgende verweer gevoerd.

Een klacht moet gegrond zijn voordat de klachtencommissie toe komt aan het beoordelen van het schadevergoedingsverzoek. Mocht de klachtencommissie de klacht gegrond verklaren dan wenst aangeklaagde het navolgende op te merken. De verplichte zorg is verleend in de veronderstelling dat er een zorgmachtiging was aangevraagd. Dit zou betekenen dat de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel geldig was tot de zitting in het kader van de aanvraag zorgmachtiging. Toen per abuis bleek dat er geen zorgmachtiging was aangevraagd,

is direct een crisismaatregel aangevraagd en afgegeven. Aangezien direct een crisismaatregel is afgegeven, is gebleken dat de verplichte zorg wel voldoet aan de vereisten van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid.

Ten aanzien van de gestelde schade à 700 euro merkt aangeklaagde op dat dit haar te hoog voorkomt. Gelet op eerder voldeed de zorg wel aan de beginselen van verplichte zorg, echter was per abuis geen zorgmachtiging aangevraagd. Aangeklaagde vindt een bedrag van 80 euro redelijk en billijk, mocht de klachtencommissie tot het oordeel komen dat een schadevergoeding moet worden toegekend.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

6.1 Beoordeling klacht

Gelet op de ingebrachte stukken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de stukken blijkt dat er over de periode 30 mei tot 7 juni 2022 geen juridische titel ten grondslag heeft gelegen aan de verschillende vormen van verplichte zorg bij klaagster. Zoals ook uit het arrest van de Hoge Raad van 18 maart 2022 blijkt, mag alleen zorg worden verleend op grond van een machtiging, maatregel of beslissing als in artikel 3:1 Wvvgz onder a-e genoemd.¹ De Wvvgz biedt daarvoor waarborgen in onder meer artikel 8:7 lid 2 en 3 Wvvgz.

Dat de aanvraag voor een zorgmachtiging wel voornemens was maar deze per abuis niet is gedaan doet niet af aan de onrechtmatigheid van het opleggen van de vormen van verplichte zorg zonder geldige titel zoals deze staan beschreven in de Wvvgz. Aan klaagster zijn verschillende vormen van verplichte zorg toegediend zonder dat er op dat moment een geldige titel aan ten grondslag lag. De klachtencommissie zal daarom de klacht op voorhand **gegrond** verklaren.

Uit bovenstaande blijkt dat er door aangeklaagd in strijd is gehandeld met artikel 8:7 lid 2 Wvvgz. In dat geval kan op de voet van artikel 10:3 lid 1 aanhef en onder e, Wvvgz een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie en kan op grond van artikel 10:11 lid 1 Wvvgz tevens worden verzocht om schadevergoeding. Klaagster heeft zowel een klacht ingediend alsmede een verzoek om schadevergoeding. Het verzoek om schadevergoeding zal daarom in samenspraak met de klacht worden behandeld.

¹ HR 18 maart 2022, ECLI:NL:HR:2022:394.

6.2 Formele vereisten voor schadevergoeding

De klachtencommissie is aldus op grond van de artikelen 10:3 juncto 10:11 Wvvgz bevoegd een billijke schadevergoeding toe te kennen als een klacht op grond van deze artikelen gegrond wordt verklaard. Alvorens tot het toekennen van een schadevergoeding over te gaan, dient de aangeklaagde in de gelegenheid te worden gesteld om zich daarover uit te laten. Zoals bij punt 5 is aangegeven, heeft de klachtencommissie het standpunt hierover ontvangen op 23 augustus 2022 van aangeklaagde.

De klachtencommissie stelt vast dat voldaan is aan het bepaalde in de voornoemde artikelen.

6.3 Inhoudelijke beoordeling

Klaagster heeft de klachtencommissie verzocht om haar een schadevergoeding toe te kennen. Klaagster geeft geen nadere onderbouwing voor de geleden schade maar stelt enkel dat zij in haar recht is geschonden doordat er tijdens de toepassing van de verschillende vormen van verplichte zorg geen geldige juridische titel aanwezig was. De hoogte heeft zij onderbouwd met jurisprudentie van de Hoge Raad en Rechtbank Midden Nederland.

Aangeklaagde erkent het gebrek van de juridische titel maar betwist de hoogte van het te vergoeden bedrag. Zij stelt dat 80 euro per dag afdoende moet zijn om tegemoet te komen aan de vraag om schadevergoeding.

De klachtencommissie is van oordeel dat, nu de schending van de wet is vastgesteld waarbij aan klaagster verschillende vormen van verplichte zorg zijn opgelegd zonder dat er een geldige juridische titel aanwezig was, er over moet worden gegaan tot het toekennen van een schadevergoeding.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat voor een bepaling van de hoogte van de schadevergoeding ervan uitgegaan moet worden dat de verplichte zorg is toegepast zonder een geldige titel voor de periode 30 mei tot 7 juni 2022. Op 7 juni 2022 is aan klaagster een crisismaatregel opgelegd. Dit houdt in dat uit moet worden gegaan van 7 dagen, aangezien aangeklaagde op 7 juni 2022 direct een nieuwe beslissing heeft uitgereikt.

De klachtencommissie oordeelt in de lijn met de huidige jurisprudentie alwaar de schadevergoedingen worden vastgesteld op 75 tot 80 euro per dag.² Zij kent daarom aan klaagster een bedrag toe van 560 euro (80 euro per dag) over de periode dat er geen sprake was van een geldige opnametitel. Dit is tevens in lijn met hetgeen aangeklaagde heeft voorgesteld.

² Rb. Den Haag 21 september 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:9125; Rb. Amsterdam 11 december 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:6230, en Rb. Rotterdam 21 december 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:13044. Vergelijk in dit verband Rb. Overijssel 2 november 2020, ECLI:NL:RBOVE:2020:3789, r.o. 4.4. Zie ook R.B.M. Keurentjes, De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, Den Haag: Sdu Uitgevers 2021, p. 149. Rb. Noord-Holland 13 mei 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:3670 en Rb. Noord-Holland 27 augustus 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:7178.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht **gegrond**.

De commissie voornoemd; **kent het verzoek om schadevergoeding toe.**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. M.M. Kok, voorzitter,

Dhr. drs. P.J.M. Raedts, psychiater

Dhr. T. Hagens, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad

In aanwezigheid van mw. M.P.A. Vollenberg, ambtelijk secretaris Vincent van Gogh (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- *Mw. XXXXXXXXX, klagster,*
- *Mw. XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon*
- *Mw. drs. XXXXXXXXX, psychiater, aangeklaagde,*
- *Raad van Bestuur Vincent van Gogh,*
- *Dhr. XXXXXXXXX, Geneesheer-directeur,*
- *Directie Vincent van Gogh,*
- *Mw. Mr. XXXXXXXXX, vicevoorzitter klachtencommissie,*
- *Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.*